

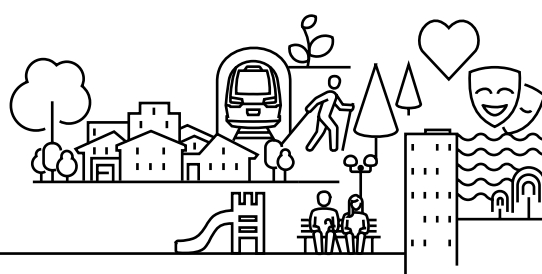

Nordre Follo
kommune

Årsplan 2026-2027

Trollskogen barnehage

Innhold

1. OM ÅRSPLANEN	3
2. KOMMUNENS STYRINGSSYSTEM	4
2.1. INNSATSOMRÅDER.....	4
2.2. VISJON OG VERDIER	5
3. OVERORDNEDE SATSINGER I KOMMUNENS BARNEHAGER.....	5
3.1. OVERORDNET SPRÅKPROSJEKT: TRYGG I SPRÅK – TRYGG I VERDEN	5
3.2. ANDRE OVERORDNEDE SATSINGER FOR BARNEHAGE.....	7
3.2.1. Inkluderende fellesskap	7
3.2.2. Vold i nære relasjoner – barnehagens arbeid med kropp, seksualitet og grenser.	7
3.2.3. Samarbeidsmodellen	8
3.2.4. Trafikksikker barnehage	9
4. BARNEHAGENS SATSINGSOMRÅDER.....	9
5. BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD	10
5.1. BARNEHAGENS MANDAT OG VERDIGRUNNLAG	11
5.2. OMSORG	11
5.3. LEK	12
5.4. DANNING.....	12
5.5. LÆRING.....	13
5.6. VENNSKAP OG FELLESSKAP	14
5.7. KOMMUNIKASJON OG SPRÅK	14
5.8. BARNEHAGENS FAGOMRÅDER	15
6. MEDVIRKNING	17
6.1. BARNES MEDVIRKNING OG BARNES RETT TIL Å BLI HØRT.....	17
6.2. FORELDRES MEDVIRKNING.....	18
7. BARNEHAGENS ARBEIDSMÅTER	19
7.1. PLANLEGGE	19
7.2. VURDERE	20
7.3. DOKUMENTERE.....	20
7.4. PROGRESJON.....	21
7.5. DIGITAL PRAKSIS	22
7.6. KVALITETSKJENNETEGN	22

8. OVERGANGER.....	23
8.1. NÅR BARNET BEGYNNER I BARNEHAGEN	23
8.2. OVERGANGER INTERNT I BARNEHAGEN.....	24
8.3. OVERGANGER MELLOM BARNEHAGE OG SKOLE	24
9. AKTIVITETER / ÅRSHJUL	25
10. PLAN FOR VURDERING	28
11. KILDER OG REFERANSER	29

1. Om årsplanen

Årsplanen beskriver hvordan barnehagen oppfyller *Lov om barnehager (barnehageloven)* og *Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver* sine krav. Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling, jf. barnehageloven § 1. Barnets beste skal alltid være et overordnet mål.

Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen. Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse. ([Rammeplanen 2017, side 7](#)).

Årsplanen viser sammenhengen mellom kommunens felles mål, kommunale barnehagers felles satsningsområder og barnehagens egen praksis, visjon, mål og tiltak. Årsplanen fungerer som et arbeidsverktøy for ansatte og informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til foreldre, politikere, samarbeidspartnere og andre interesserte.

Årsplanen skal fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg.

Fastsatt av SU: 14.10.2026

Barnehagens styrer: Alice Pilvik

Årsplanen sendes ut på e-post.

Den ligger også på [barnehagens nettside](#)

2. Kommunens styringssystem

Barnehagens årsplan er en del av Nordre Follo kommunes styringssystem, sammen med *Kommuneplanen* og den årlige *Økonomi- og handlingsplanen*.

2.1. Innsatsområder

Trygg oppvekst er ett av fire satsingsområder i *Kommuneplan for Nordre Follo kommune 2019-2030*. Dette satsningsområdet blir fulgt opp med fem innsatsområder i *Økonomi- og handlingsplan for perioden 2026-2029*.

Vi skal bidra til at alle foreldre er trygge og gode omsorgspersoner:

Foreldre som ressurs

I alt vi gjør skal vi arbeide for at foreldre inviteres med, inkluderes og gir tilbakemeldinger om tjenester og samarbeid, og bidrar som den ressursen de er for egne og andres barn.

Vi skal sørge for at alle hører til i et inkluderende fellesskap:

Inkluderende fellesskap

I alt vi gjør skal vi jobbe for at barn, unge og foreldre er inkludert og opplever tilhørighet.

Vi skal bidra til at barn, unge og familier lever gode liv, fri fra vold og overgrep:

Se meg – hele meg

I alt vi gjør og i alle relasjoner, skal vi jobbe verdibasert, ta ansvar, gi omsorg og ha respekt for barn og unge. Vi skal være bevisste egne og andres grenser og hvordan barn, unge og foreldre er i stand til å mestre livene sine, egen psykisk og fysisk helse og hva vi kan bidra med for den enkelte.

Vi skal legge til rette for nysgjerrighet og lærelyst, slik at barn og unge får realisert sitt potensial for utvikling og læring:

Lærelyst

I alt vi gjør skal vi ha troen på at alle barn og unge kan lære, og vi stimulerer til nysgjerrighet, utvikling og læring.

Vi skal støtte og styrke barn og familier som har behov for det for å håndtere egne liv:

Riktig innsats tidsnok

I alt vi gjør ser vi hele mennesket og vi involvere den det gjelder. Vi tar ansvar ved å bidra til koordinering for å skape helhet og sammenheng for den enkelte og familien.

Les mer på kommunens nettside

- [Kommuneplan for Nordre Follo kommune 2019-2030](#)
- [Økonomi- og handlingsplan 2026 - 2029](#)

2.2. Visjon og verdier

Kommunens visjon er *Nær og nyskapende* og våre felles verdier er *Ansvar, omsorg og respekt*. Både visjonen og verdiene skal prege oss som enkeltmennesker, kollegaer, tjenesteytere og samarbeidspartnere. Sammen med innbyggere, frivillige og næringsliv skal barnehagene bidra til å skape en trygg og god oppvekst for barn i Nordre Follo kommune.

3. Overordnede satsinger i kommunens barnehager

3.1. Overordnet språkprosjekt: Trygg i språk – trygg i verden

Nordre Follo kommunes kommunale barnehager har startet et langsiktig prosjekt med felles satsing på barns språkutvikling.

Språkprosjektet «Trygg i språk – trygg i verden» forankres i kommunens fem innsatsområder, og er en del av et helhetlig og langsiktig arbeid for å styrke kvaliteten i barnehagetilbudet.

Vi skal gi alle barn gode forutsetninger for å lykkes i livet, og språk er en grunnleggende nøkkel til dette. Gjennom språk får barn mulighet til å uttrykke tanker, følelser og behov, delta aktivt i lek og samspill, og utvikle vennskap og tilhørighet i fellesskapet. Språk og relasjoner er tett sammenvevd - gjennom vennskap utvikles språket, og gjennom språket skapes vennskap. Begge deler er avgjørende for barns trivsel, utvikling og livsmestring i barnehagen.

Gjennom språkprosjektet ønsker kommunen å gi alle barn likeverdige muligheter til å utvikle sitt språk, styrke deres kommunikative ferdigheter og legge et godt grunnlag for videre læring og en trygg skolestart.

Prosjektet omfatter flere delområder, blant annet:

- **Bruk av ASK (Alternativ og Supplerende Kommunikasjon)** – for å sikre at alle barn har mulighet til å uttrykke seg, uavhengig av språklige forutsetninger.
- **Felles skolestarterplan** – for å gi barna en helhetlig og trygg overgang til skolen, med særlig vekt på språk, vennskap og mestring.
- **Språk og motorikk** – henger tett sammen, og utvikling på det ene området støtter utviklingen på det andre.

Bakgrunn for valg av satsingsområde

Forskning viser at barns språklige ferdigheter allerede i fireårsalderen har stor betydning for hvordan de klarer seg videre i utdanning, arbeid og sosialt liv. Tidlige språklige utfordringer kan få konsekvenser både for læring, sosial deltakelse og psykososial trivsel dersom de ikke blir fanget opp og fulgt opp tidlig. I barnehagene ser vi at flere barn strever med språklige og sosiale ferdigheter allerede i tidlig alder, og at forskjellene mellom barn kan øke over tid, særlig ved overgang til skole. Dette kan påvirke barnas mulighet til å delta i lek og fellesskap, etablere vennskap og oppleve mestring i hverdagen. Med satsingsområdet «Trygg i språk – trygg i verden» ønsker Nordre Follo kommune å møte disse utfordringene gjennom et systematisk, langsiktig og kunnskapsbasert arbeid med språk i barnehagen.

Se også pkt. 7.6. *Kvalitetskjennetegn*.

3.2. Andre overordnede satsinger for barnehage

De kommunale barnehagene jobber med flere felles temaer gjennom året, i tillegg til egne tiltak, mål og satsinger.

3.2.1. Inkluderende fellesskap

Inkluderende fellesskap har vært et overordnet satsingsområde i alle barnehagene og skolene i kommunen over flere år. Ifølge barnehageloven skal alle barn ha et trygt og godt barnehagemiljø, og barnehagen har plikt til å arbeide for et leke- og læringsmiljø, der alle barn er inkludert i gruppefellesskapet. Ansatte har plikt til å følge med på hva som skjer i miljøet og skal aktivt gripe inn hvis de ser at barn opplever krenkelser fra andre barn eller andre ansatte.

Les mer på kommunens nettside

- [Plan for å fremme trygt og godt barnehagemiljø](#)

Se også pkt. 7.6. *Kvalitetskjennetegn*.

3.2.2. Vold i nære relasjoner – barnehagens arbeid med kropp, seksualitet og grenser.

Barn skal få kunnskap om tema kropp, seksualitet og grenser som gjør at de både tør og har et språk til å fortelle om vold og seksuelle overgrep så tidlig som mulig. Personalet skal være trygge omsorgspersoner og aktivt til stede for å fange opp barns signaler og uttrykk. Dette arbeidet skal sees i sammenheng med innsatsområdet «*Se meg - hele meg*», overordnet plan «*Vold i nære relasjoner*» og progresjonsplan for barnehagens arbeid med å forebygge vold og seksuelle overgrep.

Arbeidet er delt opp i fire underpunkter:

- Forebygge
- Avdekke
- Håndtere
- Ivareta

Les mer på kommunens nettside

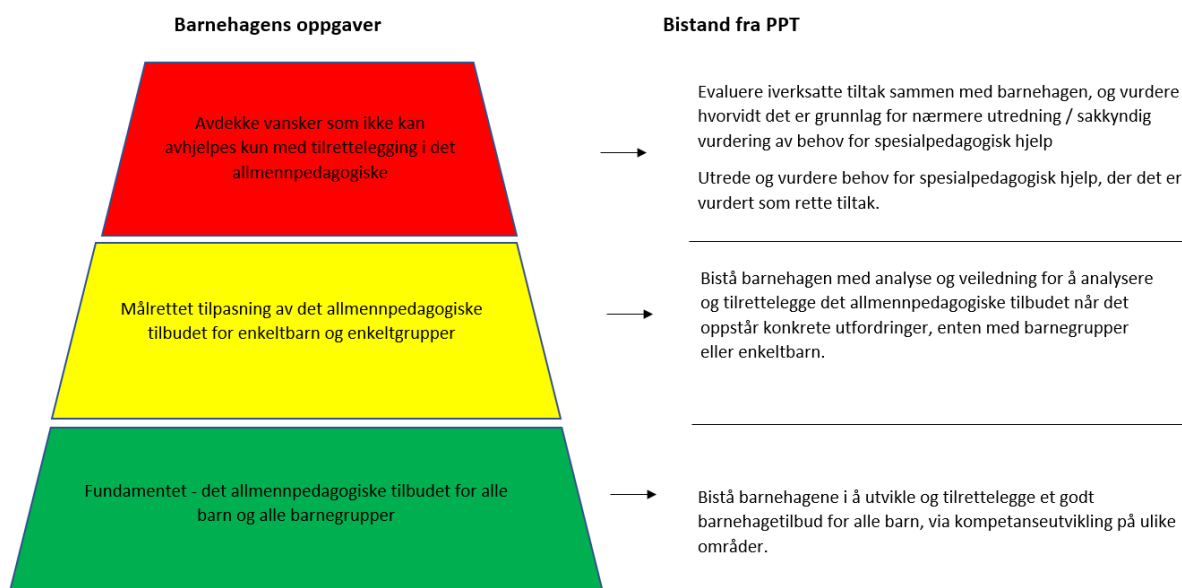
- [Vold i nære relasjoner](#)

Se også pkt. 7.6. *Kvalitetskjennetegn*.

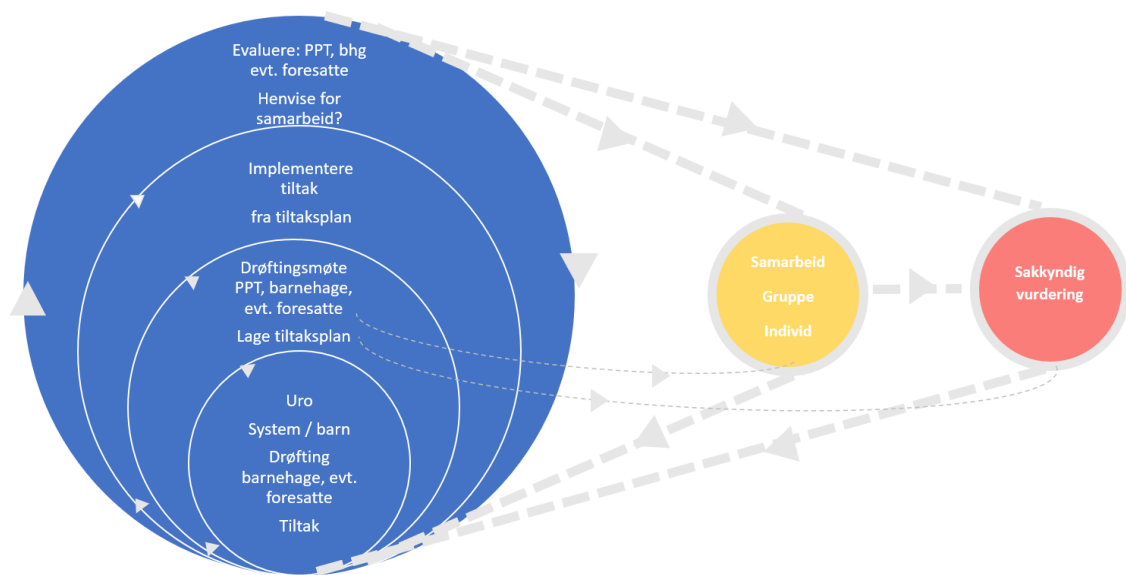
3.2.3. Samarbeidsmodellen

Samarbeidsmodellen er laget med utgangspunkt i samarbeidet barnehagene har med Pedagogisk psykologiske tjeneste og tanken om at vi er «*laget rundt barnet*». Dette arbeidet skal sees i sammenheng med innsatsområdene «*Riktig innsats tidlig nok*», «*Foreldrene som ressurs*» og «*Inkluderende fellesskap*». Målet med samarbeidsmodellen er å sikre at barn får rett hjelp til rett tid, og at barnehagene har et solid allmennpedagogisk fundament som sikrer et inkluderende fellesskap for alle barn, uavhengig av behov og forutsetninger. Modellen skisserer hensiktsmessige og gode rutiner for samarbeid mellom barnehage og PPT, samt hvordan samarbeidet skal bidra til å videreutvikle tjenestene.

En samlet oversikt over samarbeidet mellom barnehage og PPT, kan skisseres ved å ta utgangspunkt i tre nivåer:

Innholdet i selve samarbeidsmodellen vises her:

Les mer

- [Samarbeidsmodellen - Oppvekst og læring](#)

3.2.4. Trafikksikker barnehage

I samarbeid med Trygg trafikk og trygge lokalsamfunn har Nordre Follo kommune blitt re sertifisert som trafikksikker kommune. Barnehagene bidrar i dette arbeidet og samarbeider tett med foreldrene om trafikksikkerhet rundt barnehagen. Barnas trafikkopplæring integreres som en del av omsorgs- og opplæringsarbeidet i barnehagen.

Les mer på

- [Trygg trafikk](#)

4. Barnehagens satsingsområder

DIALOG OG SPRÅK

Hovedmål:

1. Barna skal møte et rikt og inkluderende språkmiljø der dialog brukes aktivt for å fremme kommunikasjon, medvirkning, samspill, mestring og deltakelse.

Kjennetegn:

- Vi bruker høytlesing, lek, sang, rim og regler aktivt i språkarbeidet.
- Vi skaper et inkluderende språkmiljø som fremmer trygghet, tilhørighet og mestring.
- Vi er tydelige og trygge rollemodeller som fremmer positive relasjoner gjennom raushet, glede og anerkjennende samspill.
- Vi verdsetter barnas ulike språk som en ressurs i fellesskapet.
- Vi møter mangfoldet av religioner og livssyn med respekt, åpenhet og nysgjerrighet.

LEKEMILJØ OG ROMMET SOM DEN TREDJE PEDAGOG

Hovedmål:

2. Barna skal møte fleksible, inkluderende og inspirerende lekemiljøer som fremmer lek, utforskning, dialog, samspill og mestring.

Kjennetegn:

- Vi stiller åpne spørsmål og undrer oss sammen med barna i møte med materialer, rom og lek.
- Vi utvikler lekemiljøet gjennom året i dialog med barna og med utgangspunkt i det vi observerer i barnegruppen.
- Vi skaper møteplasser og tilbyr tilgjengelige og varierte materialer i et inkluderende lekemiljø som inviterer til undring, samtale, lek og felles opplevelser.
- Vi er tilgjengelige voksne som deltar når det er behov, støtter samspill og hjelper barna inn i lek uten å overta den.
- Vi tilbyr udefinerte og åpne materialer som kan brukes på ulike måter og som stimulerer fantasi, kreativitet og utforskning.

5. Barnehagens formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen.

I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. (Rammeplanen 2017, side 19)

5.1. Barnehagens mandat og verdigrunnlag

Barnehageloven og rammeplan for barnehage beskriver barnehagens innhold og oppgaver og hvilket verdigrunnlag barnehagen skal bygge på. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, respekt for menneskeverdet og natur, åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet. Dette er verdier som er forankret i menneskerettighetene og internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til.

Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling og likeverd, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse.

Rammeplanen beskriver hvordan barnehagen kan legge til rette for å skape gode verdier, normer og holdninger som gir barn kunnskap om livssynsmangfold, kulturelt mangfold, ulike levevis og ulike familieformer. Barna skal få kjennskap og hjelp til å se at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på via fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike livssyn og levesett. Barnehagen skal bidra til å utvikle barns interesse og respekt for hverandre og forstå verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap.

Barnehagen har markeringer som representerer mangfoldet i barnegruppa og samfunnet. Det kan være religiøse høytider og tradisjoner som er aktuelle; eksempelvis jul, fargefest, nasjonaldager og rom for alle. Markeringer må sees i lys av samfunnsutviklingen og kulturelle endringer som barnehagen må forholde seg til.

5.2. Omsorg

Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger. (Rammeplanen 2017, side 19).

Barnehagens tiltak:

- Personalet møter alle barn med varme, respekt og anerkjennelse, og viser omsorg som bidrar til at hvert barn opplever trygghet, tilhørighet og verdi i fellesskapet.
- Personalet er aktivt tilstedeværende, lyttende og sensitive for barnas behov, og gir støtte, nærhet og trygghet gjennom hele dagen.
- Personalet skaper forutsigbare og trygge rammer rundt måltider, påkledning, hvile og andre hverdagsrutiner, slik at barna opplever omsorg, ro og trivsel i sitt daglige barnehagemiljø.

5.3. Lek

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre. (Rammeplanen 2017, side 20).

Barnehagens tiltak:

- Personalet tilrettelegger inspirerende lekemiljøer ved å organisere rom, tid og materiell på en måte som fremmer kreativitet, utforskning og ulike former for lek både inne og ute.
- Personalet er aktive og sensitive deltakere i leken, observerer barnas samspill og støtter barn som trenger hjelp til å komme inn i lek, bygge relasjoner og oppleve fellesskap.
- Personalet fremmer positiv kommunikasjon og godt samspill i leken, og bidrar til at alle barn opplever lekeglede, tilhørighet, medvirkning og mestring.

5.4. Danning

Barnehagen skal støtte barnas nysgjerrighet, utforskertrang og evne til å stille spørsmål ved verden rundt seg. Gjennom trygge og inkluderende fellesskap skal barna få erfaringer som legger grunnlag for å være modige, selvstendige og ansvarlige deltakere i et demokratisk samfunn. Vi fremmer samhold og solidaritet, samtidig som hvert barns tanker, uttrykk og initiativ blir sett, verdsatt og fulgt opp. Barna skal få utvikle forståelse for felles verdier, normer og ansvar som er viktige for fellesskapet. Gjennom lek, opplevelser og medvirkning bidrar vi til å styrke barnas tilhørighet til nærmiljøet, samfunnet, naturen og kulturen de er en del av.

I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforskning skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer. (Rammeplanen 2017, side 21).

Barnehagens tiltak:

- Personalet legger til rette for barns medvirkning ved å lytte til, anerkjenne og følge opp barnas tanker, ønsker og innspill. Gjennom deltakelse i valg, samtaler og felles beslutninger får barna erfaring med å uttrykke seg, ta ansvar og påvirke egen hverdag.
- Personalet skaper rom for refleksjon og samtaler om vennskap, følelser, mangfold, respekt og rettferdighet. Slik støttes barna i utviklingen av empati, forståelse for andre og bevissthet om egne handlinger i fellesskapet.
- Personalet oppmuntrer barna til å være nysgjerrige, stille spørsmål og uttrykke egne meninger, samtidig som de øver på å lytte til, respektere og ta hensyn til andres perspektiver. Dette bidrar til å styrke barnas identitet, kritiske tenkning og deltakelse i demokratiske fellesskap.

5.5. Læring

I barnehagen møter barna et inspirerende og stimulerende miljø som vekker nysgjerrighet og gir lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Gjennom varierte opplevelser, nye temaer, materialer og redskaper legger vi til rette for meningsfulle erfaringer og samspill med andre. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og lærelyst blir anerkjent og verdsatt, og danner grunnlaget for deres læring og utvikling. Vi oppmuntrer barna til å undersøke, oppdage og utforske sammenhenger, slik at de får utvidet sine perspektiver og tilegnet seg ny innsikt. Gjennom aktiv bruk av kroppen og sansene får barna erfare, lære og utvikle forståelse på egne premisser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring. (Rammeplanen 2017, side 22).

Barnehagens tiltak:

- Personalet er aktivt tilstede i barnas lek og læringsprosesser, og støtter nysgjerrighet, utforskning og undring gjennom hverdagsaktiviteter.
- Personalet legger til rette for et inkluderende læringsmiljø der alle barn får mulighet til medvirkning, deltakelse og mestring ut fra egne forutsetninger.
- Personalet sikrer progresjon i læringsarbeidet ved å bygge videre på barnas interesser, erfaringer og utviklingsnivå gjennom varierte aktiviteter og opplevelser.

5.6. Vennskap og fellesskap

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare og være betydningsfulle for fellesskapet og være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov. (Rammeplanen 2017, s. 22).

Barnehagens tiltak:

- Personalet legger til rette for inkluderende lek og samspill der alle barn får oppleve tilhørighet, vennskap og fellesskap. Personalet støtter barna i å etablere og videreutvikle positive relasjoner til andre.
- Personalet veileder barna i å samarbeide, vise omsorg og respekt for hverandre, samt å håndtere uenigheter på en måte som styrker fellesskapet og bidrar til gode vennsapsrelasjoner.
- Personalet arbeider systematisk for å sikre et trygt, inkluderende og respektfullt miljø, og forebygger, avdekker og følger opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre.

Les mer på kommunens nettside

- [Plan for å fremme trygt og godt barnehagemiljø](#)

5.7. Kommunikasjon og språk

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling. (Rammeplanen 2017, side 23).

Barnehagens tiltak:

- Personalet skaper et rikt og inkluderende språkmiljø som inspirerer barna til å utforske, bruke og utvikle språket gjennom lek, samtaler, samspill og hverdagsaktiviteter. Barna skal oppleve glede ved å kommunisere og bli forstått av andre.
- Personalet møter barna med interesse og anerkjennelse ved å lytte aktivt, stiller åpne spørsmål og gi tid og rom for refleksjon og egne uttrykk.
- Personalet bruker varierte formidlingsformer og gir barna tilgang til et mangfold av bøker, fortellinger, sanger, rim, bilder og kreative uttrykksformer.

Se også pkt. 7.6. *Kvalitetskjennetegn*.

5.8. Barnehagens fagområder

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. (Rammeplanen 2017, side 47). Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. Barnas interesse for fagområdene skal stimuleres, og barnehagen skal bidra til å etablere et lærende fellesskap som verdsetter ulike uttrykk og meninger. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforsking og skapende aktivitet. (Rammeplanen 2017, side 47).

- Natur, miljø og teknologi
- Nærmiljø og samfunn
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Kommunikasjon, språk og tekst

Barnehagens tiltak:

Natur, miljø og teknologi

- Personalet legger til rette for at barna får utforske, undre seg over og gjøre erfaringer med naturen, naturfenomener og teknologi, samtidig som de utvikler begynnende forståelse for hvordan vi kan ta vare på naturen og miljøet.

Nærmiljø og samfunn:

- Barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med ulike tradisjoner, levesett og familieformer.
- Barnehagen skal bidra til at barna utforsker ulike steder i nærmiljøet og lærer å orientere seg og ferdes trygt

Kropp, bevegelse, mat og helse:

- Personalet skal legge til rette for at måltider og matlaging bidrar til måltidsglede, deltakelse, samtaler og fellesskapsfølelse hos barna.
- Barnehagen skal bidra til at barna opplever trivsel, glede og mestring ved allsidige bevegelseserfaringer, inne og ute, året rundt.

Kunst, kultur og kreativitet

- Personalet gir barna tilgang til varierte kunstneriske og kulturelle uttrykksformer, materialer og teknikker og legger til rette for at barna får utforske, skape og uttrykke seg på egne måter.

Antall, rom og form

- Personalet bruker hverdagssituasjoner og lek aktivt til å utforske antall, størrelser, former, mønstre, sortering og plassering.

Etikk, religion og filosofi

- Personalet legger til rette for undring og samtaler om spørsmål knyttet til vennskap, rett og galt, respekt, ulikheter, livssyn og hvordan vi kan ta vare på hverandre.

Kommunikasjon, språk og tekst

- Personalet bruker hverdagssituasjoner som arenaer for språkstimulering og begrepsutvikling.

6. Medvirkning

6.1. Barns medvirkning og barns rett til å bli hørt

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for - og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven § 1 og § 3.

Når barnehagen og personalet tar avgjørelser eller handler på en måte som påvirker barn, skal det beste for barnet være et grunnleggende hensyn. Det gjelder også i spørsmål knyttet til barnets barnehagemiljø. Barnets egen mening og retten barnet har til å bli hørt er sentralt i vurderingen, jf. Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen. (Rammeplanen 2017, side 27).

Se også pkt. 7.6. *Kvalitetskjennetegn*.

Barnehagens tiltak:

- Personalet er lydhøre for barnas verbale og nonverbale uttrykk og legger disse til grunn for valg og planlegging i hverdagen.
- Barna får jevnlig mulighet til å påvirke lek, aktiviteter, innhold og hverdagsrutiner ut fra alder, erfaringer og individuelle forutsetninger.
- Personalet observerer og følger opp barnas interesser og initiativ slik at barna erfarer at deres uttrykk og meninger får betydning for fellesskapet.

Kommunen har retningslinjer for hvordan barn og unge skal kunne medvirke i planarbeid.

Handlingsplan – demokrati for barn og unge, ble vedtatt i kommunestyret mai 2022. Et av tiltakene i planen var at kommunikasjonsavdelingen skulle utvikle et symbol som skal brukes i alle kommunens planer, hvor barn og ungdom har medvirket.

Les mer på kommunens nettside

- [Handlingsplan Demokrati for barn og unge](#)

6.2. Foreldres medvirkning

Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene, jf. barnehageloven § 1 og § 4. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål.

I vår barnehage er dialog og språk sentrale satsingsområder, og dette gjenspeiles i hvordan vi involverer barn og foreldre i det pedagogiske arbeidet.

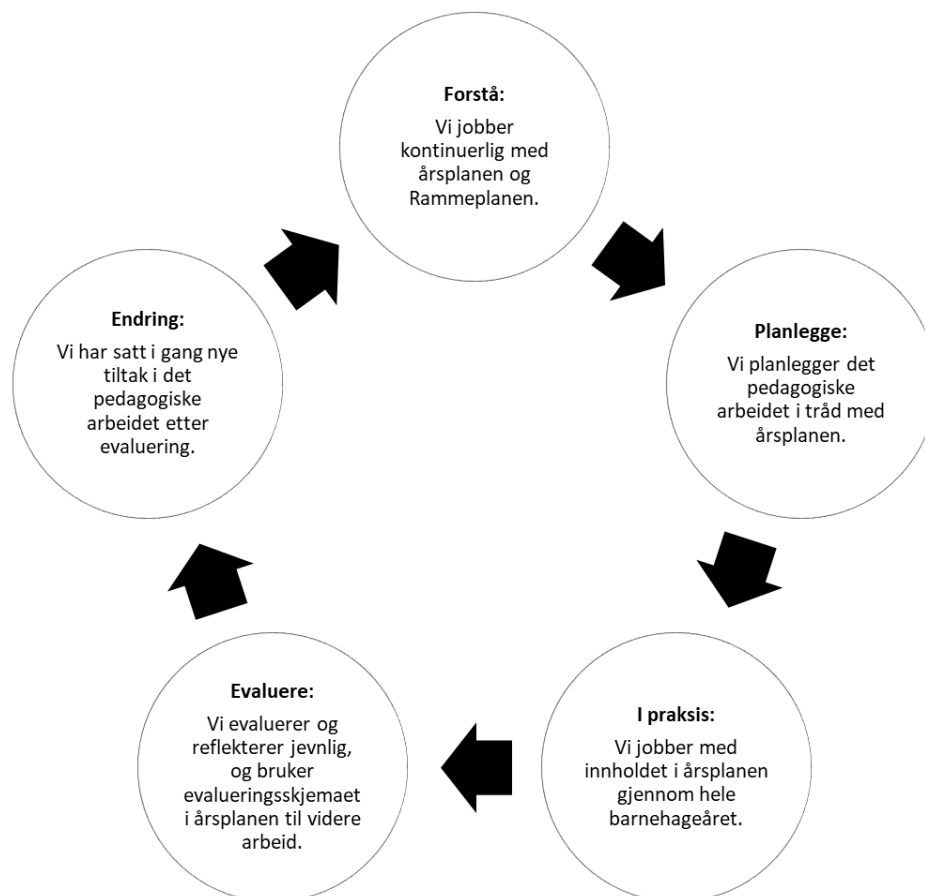
Barnas interesser, innspill og erfaringer danner grunnlag for planlegging av aktiviteter, temaer og prosjekter. Gjennom lek, samtaler og observasjon får barna medvirke i egen hverdag og erfare at deres stemme er viktig. Foreldrene bidrar med verdifull kunnskap om barnet sitt gjennom daglig dialog, foreldresamtaler, møter og brukerundersøkelser. Dette gir oss et godt grunnlag for å tilrettelegge for barnets trivsel, utvikling og læring. Vi vurderer jevnlig vårt pedagogiske arbeid gjennom observasjon, refleksjon, dokumentasjon og bruk av kvalitetskjennetegn. Vi ser blant annet på hvordan vi lykkes med å fremme gode dialoger, språkglede, deltakelse, fellesskap og et inkluderende miljø der alle barn opplever å bli sett, hørt og verdsatt. Erfaringene bruker vi aktivt i videre planlegging og utvikling av barnehagens praksis.

- legge til rette for språkglede, deltakelse og fellesskap
- skape gode dialoger mellom barn, foreldre og ansatte

- være bevisste rollemodeller i møte med barn og familier
- sikre at alle barn opplever å bli sett, hørt og anerkjent
- fremme respekt for mangfold, ulike kulturer, religioner og livssyn

7. Barnehagens arbeidsmåter

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert. Arbeidsmåtene kan bidra til å skape engasjement, interesse og motivasjon og gir mulighet for å tilføre nye erfaringer og opplevelser i barnehagen. (Rammeplanen 2017, side 43).

7.1. Planlegge

Planleggingen må baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i

gruppe. Den skal også baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre. (Rammeplanen 2017, side 37).

Barnehagens tiltak:

- Personalet observerer barnas lek, interesser og utvikling, og bruker observasjonene som grunnlag for planlegging. Funn og refleksjoner drøftes på avdelingsmøter.
- Personalet samtaler med barna og tar utgangspunkt i deres interesser og medvirkning i planlegging av aktiviteter og prosjekter.
- Gjennom daglig dialog med foresatte innhentes informasjon om barnas trivsel og utvikling, som brukes i det pedagogiske planleggingsarbeidet.

7.2. Vurdere

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen 2017, side 38).

Personalet vurderer jevnlig det pedagogiske arbeidet gjennom observasjon, refleksjon og dokumentasjon for å sikre at innholdet støtter barnas trivsel, utvikling, læring og medvirkning. Vurdering av praksis er et fast tema i personalgruppen, der personalet analyserer erfaringer, drøfter måloppnåelse og identifiserer tiltak som kan styrke kvaliteten i det pedagogiske tilbudet. Personalet gjennomfører systematiske vurderinger av det pedagogiske arbeidet to ganger i året, med fokus på barnehagens mål, kvalitetskjennetegn og barnas trivsel, utvikling og læring.

7.3. Dokumentere

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet kan gi foreldre, lokalmiljøet og kommunen som barnehagemyndighet informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen, og om hvordan barnehagen oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen 2017, side 39).

Barnehagens tiltak:

- Personalet dokumenterer de pedagogiske prosessen jevnlig gjennom blant annet månedsbrev, bilder, tekst, observasjoner og annen relevant dokumentasjon. Dette synliggjør barnehagens arbeid og barnas erfaringer.
- Pedagogisk dokumentasjon er et fast tema på avdelingsmøter, der personalet analyserer, reflekterer over og vurderer egen praksis for å videreutvikle det pedagogiske arbeidet og sikre kvalitet i tilbudet.
- Barnehagen deler dokumentasjon med foresatte gjennom foreldresamtaler, informasjonstavler, digitale plattformer og årshjul, slik at barnas opplevelser, utvikling og barnehagens pedagogiske arbeid blir synliggjort og skaper grunnlag for samarbeid mellom hjem og barnehage.

7.4. Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter. (Rammeplanen 2017, side 44).

Barnehagens tiltak:

- Personalet planlegger og tilrettelegger aktiviteter som støtter barnas læring, utvikling og mestring, med utgangspunkt i barnas alder, forutsetninger, erfaringer og behov.
- Personalet observerer barnas interesser, nysgjerrighet og initiativ, og bruker dette som grunnlag for å skape meningsfulle læringssituasjoner og videre progresjon i lek og utforskning.
- Personalet tilfører nye erfaringer, materialer og utfordringer som bygger videre på det barna allerede kan og mestrer.

7.5. Digital praksis

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte. Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier. (Rammeplanen 2017, side 44).

Barnehagens tiltak:

- Personalet bruker digitale verktøy på en pedagogisk og bevisst måte som støtter barnas lek, utforskning, læring og kreativitet. Gjennom felles aktiviteter får barna erfaring med å skape, dokumentere og undre seg ved hjelp av digitale verktøy.
- Personalet veileder barna i trygg, ansvarlig og alderstilpasset digital praksis gjennom samtaler om deling, personvern, kildekritikk og respektfull kommunikasjon.
- Personalet vurderer bruken av digitale verktøy ut fra pedagogisk verdi og formål, slik at de beriker barnas læringsmiljø og fungerer som et supplement til lek, fysisk aktivitet, samspill og praktiske erfaringer.

7.6. Kvalitetskjennetegn

Kvalitetskjennetegn er et refleksjonsverktøy som skal sikre at personalet jobber i tråd med Rammeplan for barnehagen. Den enkelte barnehage bruker kjennetegn som er tilpasset sine satsingsområder.

Nordre Follo kommune har laget kvalitetskjennetegn innenfor områdene nedenfor:

- [Barnehagens allmennpedagogiske arbeid](#)
- [Barnehagens arbeid med språkmiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med lekemiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med ledelse av barnegruppa](#)
- [Barnehagens arbeid med foreldresamarbeid](#)
- [Barnehagens arbeid med demokrati og medvirkning](#)
- [Barnehagens arbeid med trygg og inkluderende tilvenning](#)

- [Barnehagens arbeid med trygt og godt barnehagemiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med å forebygge vold og seksuelle overgrep](#)
- [Barnehagens arbeid med å avdekke vold og seksuelle overgrep](#)
- [Barnehagens arbeid med digital praksis](#)

Kvalitetskjennetegnene og retningslinjer for hvordan ansatte skal benytte dem ligger i kommunens interne kvalitetssystem.

8. Overganger

Kommunen har utarbeidet et årshjul for overganger i opplæringsløpet. Hensikten med årshjulet er å legge til rette for trygge, tydelige og forutsigbare overganger i opplæringsløpet. Årshjulet angir rutiner i forbindelse med overgangene. Samarbeidet mellom de ulike virksomhetene skal preges av likeverdighet og bygge på prinsippet om at vi alle har noe å lære av hverandre. Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i alle handlinger og avgjørelser, og barn har rett til å gi uttrykk for sitt syn i saker som gjelder dem selv.

Les mer

- [Årshjul for overganger i opplæringsløpet](#)

8.1. Når barnet begynner i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære. (Rammeplanen 2017, side 33).

Barnehagens tiltak:

- Barnehagen inviterer til besøksdager, oppstartsamtale og foreldremøte før oppstart for å skape trygghet, bygge relasjoner og legge grunnlaget for et godt samarbeid mellom hjem og barnehage.
- Personalet har en tett, åpen og anerkjennende dialog med foresatte gjennom hele tilvenningsperioden, slik at barnets behov, trivsel og utvikling ivaretas på best mulig måte.

- Personalet legger til rette for en trygg og individuell tilvenning ved å gi barnet tid, omsorg og støtte til å bli kjent med personalet, de andre barna, rutinene og barnehagens miljø i sitt eget tempo.

8.2. Overganger internt i barnehagen

Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe. (Rammeplanen 2017, side 33).

Barnehagens tiltak:

- Personalet legger til rette for at barna får besøke og bli kjent med ny avdeling, nye barn, ansatte og omgivelser før overgangen.
- Personalet på gammel og ny avdeling samarbeider for å sikre kontinuitet, trygghet og kjente relasjoner gjennom overgangsperioden.
- Foreldrene involveres i overgangen gjennom dialog og informasjon, slik at barnets behov og barnets beste ivaretas.

8.3. Overganger mellom barnehage og skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. (Rammeplanen 2017, side 33).

Barnehagens tiltak:

- Personalet forbereder barna på skolestart gjennom lek, læringsaktiviteter, førskolegrupper og samtaler som styrker nysgjerrighet og positive forventninger til skolehverdagen.
- Barnehagen legger til rette for aktiviteter som styrker barnas selvstendighet, mestring, sosial kompetanse, vennskap, rutiner, tro på egne ferdigheter, felles beskjeder, konfliktløsning og samarbeid.
- Barnehagen samarbeider tett med foresatte og skolen for å sikre en trygg og helhetlig overgang. Barna får mulighet til å bli kjent med skolens forventninger, miljø og arbeidsformer gjennom besøk, informasjon og relevante aktiviteter.

Les mer

- [Skolestarter plan - barnehage](#)

9. Aktiviteter / Årshjul

	Aktiviteter	Ferie og fridager
August	Tilvenning	13-14.08.26 Planleggingsdag Barnehagen stengt
September	Brannvern Foreldremøte	Uke 38 22.09.26
Oktober	Høstsuppe SU-møte FN dag	08.10.26 14.10.26 23.10.26
November	Trafikk sikkerhet Diwali Julegrantenning	Uke 45 08.11.26 13.11.26 Planleggingsdag Barnehagen stengt 26.11.26
Desember	Nissefest Lucia Julebord Jul	03.12.26 11.12.26 18.12.26 24.12-3.01.27 Barnehagen stengt
Januar	Vinteraktivitetsdag	20.01.27
Februar	Samisk nasjonaldag Fargefest	06.02.27 19.02.27
Mars	Barnehagedagen EID Påskefrokost Påske	10.03.27 10.03.27 17.03.27 22.3-29.3.27 Barnehagen stengt
April	SU -møte Dugnad	07.04.27 22.04.27

Mai	17.mai Grunnlovsdagen	1.mai Arbeidernes dag 6.mai Kristi Himmelfartsdag 7.mai Planleggingsdag 17.mai Grunnlovsdag og 2.pinsedag Barnehagen stengt
Juni	«Du skal være den du er»	Uke 22 21.06.27 Planleggingsdag Barnehagen stengt
Juli		12.07-23.07.27 Uke 28 og 29 Barnehagen stengt Uke 30 Sommeråpen barnehage Barnehagen stengt

10. Plan for vurdering

Barnehagens plan for vurdering omfatter både tiltakene for å nå målene i rammeplanen og barnehagens egne satsingsområder. Aktivitet/tema (lek, danning, omsorg osv.), tiltak/mål, hva har vi gjort, erfaringer hva skal vi ta med oss.

Vi bruker kvalitetskjennetegn som et verktøy for å reflektere over og vurdere om praksisen vår støtter opp under målene vi har satt for barnehagen. Kvalitetskjennetegnene hjelper oss til å se etter tegn på at barna opplever trygghet, tilhørighet, gode relasjoner, språkglede, deltakelse og mestring i hverdagen.

Gjennom året vurderer og evaluerer vi det pedagogiske arbeidet i tråd med vår plan for vurdering av pedagogisk arbeid. Dette skjer fortløpende gjennom observasjon, refleksjon i personalgruppen, pedagogisk dokumentasjon, samarbeid med foreldrene og ved å lytte til barnas erfaringer, uttrykk og medvirkning.

I vurderingsarbeidet stiller vi oss blant annet følgende spørsmål:

- Hvilket område, tema eller aktivitet har vi arbeidet med?
- Hvilke mål ønsket vi å oppnå?
- Hvilke tiltak har vi gjennomført?
- Hvilke erfaringer har vi gjort oss underveis?
- Hva har fungert godt?
- Hva ønsker vi å videreføre, justere eller utvikle videre?

Gjennom systematisk vurdering og faglig refleksjon utvikler vi vår pedagogiske praksis og styrker kvaliteten i barnehagetilbudet. Slik arbeider vi for å skape et trygt, varmt og inkluderende miljø der alle barn opplever å bli sett, hørt og verdsatt, og får mulighet til å utvikle seg, delta i fellesskapet og oppleve mestring.

Vi dokumenterer og vurderer arbeidet ved hjelp av følgende skjema:

Valgt område	Mål	Hva har vi gjort	Erfaringer	Hva skal vi ta med oss videre

11. Kilder og referanser

[Lov om barnehager \(barnehageloven\) - Lovdata](#)

[Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver - Lovdata](#)

[Økonomi- og handlingsplan 2026 - 2029](#)

[Nordre Follo kommune - Kommuneplanen](#)

[Nordre Follo kommune - Vold i nære relasjoner](#)

[Nordre Follo kommune - Barnehagemiljø](#)

[Handlingsplan Demokrati for barn og unge](#)

[Årshjul for overganger i opplæringsløpet](#)

[Samarbeidsmodellen - Oppvekst og læring](#)

[Plan for helsefremmende og forebyggende arbeid for barn og unge i Nordre Follo](#)

Skolestarter planen (må legge inn lenke når den er klar)

[For barnehagene i kommunen - Trygg Trafikk](#)

[Årsplan | udir.no](#)